

Maření výkonu úředního rozhodnutí

Hmotně právní závěr o naplnění formálního znaku (objektivní stránky) skutkové podstaty trestného činu podle § 171 odst. 2 písm. a) tr. zák. musí vycházet ze skutkových zjištění ohledně důsledků jednání pachatele pro průběh exekuce.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 7 Tdo 846/2009, ze dne 26.8.2009)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl o dovolání obviněného J. R., proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 9. 2008, sp. zn. 4 To 204/2008, v trestní věci vedené u Okresního soudu v Opavě pod sp. zn. 4 T 78/2007, tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se zrušují usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 9. 2008, sp. zn. 4 To 204/2008, a rozsudek Okresního soudu v Opavě ze dne 26. 5. 2008, sp. zn. 4 T 78/2007. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Okresnímu soudu v Opavě přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu v Opavě ze dne 26. 5. 2008, sp. zn. 4 T 78/2007, byl obviněný J. R. uznán vinným trestným činem maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 2 písm. a) tr. zák., kterého se dopustil tím, že v přesně nezjištěné době dne 12. 10. 2006 v O. v sídle firmy T. P. s. r. o., poté, co byl vykonavatelem A. K. a M. V. seznámen s tím, že na základě rozhodnutí Okresního soudu v Opavě č. j. 35Nc 975/2006-4 a exekučního příkazu soudního exekutora JUDr. T. V. sp. zn. 103Ex 08341/06-6, bude pořízen soupis movitých věcí pro exekuční řízení a jejich zajištění, v úmyslu ztížit výkon uvedených usnesení ujel s osobním automobilem zn. Ford Mondeo, přesto, že tento byl pojat do soupisu movitých věcí a měl být zajištěn.

Za to byl podle § 171 odst. 2 tr. zák. odsouzen k trestu odnětí svobody na 5 měsíců, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 12 měsíců.

Proti rozsudku soudu I. stupně podal obviněný odvolání do výroku o vině i trestu, které bylo usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 9. 2008, sp. zn. 4 To 204/2008, zamítnuto podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné.

Usnesení odvolacího soudu napadl obviněný řádně a včas podaným dovoláním (obsahově totožným s odvoláním), ve kterém uplatnil důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) a l) tr. ř. Nesprávné právní posouzení skutku spatřuje v tom, že jak po objektivní tak i subjektivní stránce nemohl naplnit skutkovou podstatu trestného činu podle § 171 odst. 2 písm. a) tr. zák., protože neodstranil věc, které se týkal výkon rozhodnutí. Odjel totiž s vozidlem, které nebylo majetkem obchodní společnosti T. P. CZ, s. r. o., proti níž bylo vedeno exekuční řízení, na její majetek byla exekuce nařízena a jí jako povinnému bylo zakázáno s tímto majetkem disponovat. Pokud tedy odjel před zaměstnanci exekutora vozidlem Ford Mondeo, které prokazatelně nebylo ve vlastnictví dané obchodní společnosti, nemohl naplnit objektivní stránku trestného činu a jde podle právní teorie o tzv. nezpůsobilý předmět útoku.

Dále obviněný namítá, že usnesení o nařízení exekuce na majetek povinného ze dne 14. 8. 2006, č. j.

35 Nc 975/2006-4, nabylo právní moci až dne 7. 11. 2006, tedy téměř měsíc poté, co vykonavatelé exekutora měli snahu motorové vozidlo zajistit. Přitom poukázal na § 47 odst. 2 exekučního řádu, podle kterého má exekuční příkaz účinky nařízení výkonu rozhodnutí podle občanského soudního řádu a exekuce podle exekučního příkazu se provede po právní moci usnesení o nařízení exekuce, i když to nevylučuje, že by exekutor nemohl činit opatření v rámci zjištění a zajištění majetku povinného. K vlastnímu provedení exekuce ale může přistoupit až po právní moci usnesení. Z právní moci usnesení o nařízení exekuce přitom obviněný dovozuje, že pokud vůbec bylo povinnému doručeno, muselo se tak stát až poté, co vykonavatelé exekutora dne 12. 10. 2006 prováděli soupis věci.

Obviněný dále namítá, že nenaplnil ani znak trestného činu podle § 171 odst. 2 písm. a) tr. zák. spočívající v podstatném ztížení výkonu rozhodnutí. I když s předmětným vozidlem dne 12. 10. 2006 odjel, asi po měsíci jej exekutor stejně nezajistil a bezprostředně poté je vrátil vlastníku, tj. leasingové společnosti. Nastala tak stejná situace, jakoby s vozidlem neodjel.

Obviněný je pak také toho názoru, že nenaplnil ani subjektivní stránku daného trestného činu, protože sám jako jednatel povinného uzavřel dne 17. 7. 2006 kupní i leasingovou smlouvu ohledně vozidla Ford Mondeo a tudíž věděl, že vlastníkem tohoto vozidla není T. P. CZ, s. r. o., a tak neodjíždí s vozidlem patřícím do majetku povinného, což také údajně vykonavateli sdělil. Navíc byl údajně při telefonickém hovoru se zástupcem leasingové společnosti dne 12. 10. 2006 instruován, aby v žádném případě vozidlo vykonavatelům exekutora nevydával.

V závěru dovolání proto obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a Okresnímu soudu v Opavě přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství ve vyjádření k dovolání uvedl, že námitky obviněného jsou shodné s jeho obhajobou uplatněnou již v předchozích stadiích trestního stíhání a odvolací soud se s ní dostatečným způsobem vypořádal. Konstatoval, že nelze bez dalšího učinit závěr, že by dané vozidlo bylo věcí, již se rozhodnutí o exekuci netýká. Pokud by mělo být vyňato ze soupisu movitých věcí, je tak třeba učinit zákonem předepsaným způsobem (žalobou na vyloučení věci) a nikoliv způsobem, který zvolil obviněný. Soupis movitých věcí má za cíl pouze to, aby takové věci byly pro potřeby exekuce nadále k dispozici, proto se nepředpokládá, aby rozhodnutí o nařízení exekuce bylo již v právní moci a ani trestní zákon v ustanovení § 171 odst. 2 písm. a) takovou podmínku nestanoví. Protože vozidlo bylo asi po měsíci vypátráno pracovníky exekutora a zajištěno, tj. k jeho zajištění bylo třeba další pracovní činnosti různých osob, byl tak výkon rozhodnutí podstatně ztížen. Přitom obviněný nemohl předpokládat následné předání vozidla leasingové společnosti a ani mu to nepřislušelo. Státní zástupce tak považuje námitky obviněného za zjevně neopodstatněné a navrhl, aby bylo dovolání odmítnuto podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř.

Nejvyšší soud zjistil, že důvody obviněného uvedené v dovolání odpovídají uplatněnému důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., a proto z hlediska těchto důvodů přezkoumal správnost právního posouzení skutku.

Podstata námitek obviněného spočívá na tvrzení, že ač jednal zjištěným způsobem, odjel s vozidlem, které nebylo majetkem povinné obchodní společnosti a tak neodstranil věc, která se exekuce týkala a nemohl tak po stránce objektivní ani subjektivní naplnit skutkovou podstatu trestného činu podle § 171 odst. 2 písm. a) tr. zák. Posouzení otázky, které věci podléhají exekuci a které ne, resp. které věci budou k zajištění úspěšné exekuce zahrnuty do soupisu věcí, v žádném případě nepřisluší povinnému, v dané věci obviněnému jako jejímu jednateli. Bylo-li předmětné vozidlo uvedeno v soupisu movitých věcí, pouze osoba, jejíž vlastnické právo k této věci nepřipouští exekuci, byla aktivně legitimována k podání tzv. vylučovací (excindační) žaloby podle § 267 odst. 1 zák. č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu. O vyloučení věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty tak

nemohl rozhodovat obviněný jednající za povinného v době činu.

Ustanovení občanského soudního (ale ani exekučního) řádu přitom neobsahují úpravu postupu osob v případě, kdy k předmětu exekuce jiná osoba při soupisu věcí namítá existenci svého práva nepřipouštějícího výkon rozhodnutí. Takováto úprava je uvedena ve vyhl. č. [37/1992](#) Sb. o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy (ve znění účinném v době činu), která se přiměřeně použije i na postup exekutora při provádění exekuce, a to s ohledem na § 11 vyhl. č. [418/2001](#) Sb. o postupech při výkonu exekuční a další činnosti. Z § 51 vyhl. č. [37/1992](#) Sb. vyplývá, že i když jiná osoba tvrdí existenci práva k věci, které nepřipouští výkon rozhodnutí, nebo tvrdí-li povinný, že věci náležejí někomu jinému nebo jsou vyňaty z výkonu rozhodnutí, provede vykonavatel přesto jejich soupis, pokud nejsou jiné postižitelné věci postačující k úhradě nároku s příslušenstvím. Až v podstatě jeden rok po jednání obviněného bylo citované ustanovení § 51 v odst. 1 doplněno (změna vyhláškou č. 202/2007, s účinností od 1. 9. 2007) o větu, že se soupis neprovede, pokud je na místě nepochybně prokázáno, že tyto věci nepatří povinnému.

Námítka obviněného, že vykonavatelé exekutora měli snahu zajistit vozidlo, které nebylo ve vlastnictví povinného a postupovali tak v rozporu se zákonem, je proto nedůvodná, protože vykonavatelé naopak postupovali v souladu se zákonem a dalšími předpisy.

Totéž platí i o jeho námitce, že tuto skutečnost vykonavatelům sdělil a mohli si ji snadno ověřit. Již odvolací soud jednak považoval tuto obhajobu obviněného za vyvrácenou výpověďmi obou vykonavatelů exekutora. Navíc, bez ohledu na nepravdivost tohoto tvrzení obviněného, bylo podle tehdy platné právní úpravy povinností vykonavatelů provést soupis movitých věcí a jejich zajištění (§ 66 odst. 1 exekučního řádu), bez ohledu na tvrzená práva jiných osob. To ostatně správně uvedl v odůvodnění napadeného usnesení i soud odvolací, byť v souvislosti s odvolací námitkou obviněného, že usnesení o nařízení exekuce nebylo v době činu ještě v právní moci. Zcela shodnou námitku ohledně právní moci obviněný uplatnil i v dovolání, a protože se Nejvyšší soud plně ztotožnil s důvody odvolacího soudu k této námitce, pouze na ně odkazuje. Tuto námitku přitom obviněný uplatňuje zcela formálně, když předmětem jeho trestního stíhání bylo jednání v souvislosti se soupisem movitých věcí a jejich zajištěním, přičemž jak v odvolání tak následně i v dovolání sám připustil, že nenabytí právní moci tohoto usnesení „samozřejmě nevylučuje, že by exekutor nemohl činit opatření v rámci zjištění a zajištění majetku povinného“. Námitka ohledně nedostatku právní moci je tak bez významu, protože se obviněný jednání dopustil právě v souvislosti se soupisem a zajištěním věcí z majetku povinného.

Vymezil-li obviněný přezkumnou povinnost dovolacího soudu na nenaplnění objektivní a subjektivní stránky daného trestného činu, je nutno také uvést, že objektem trestného činu podle § 171 odst. 2 písm. a) tr. zák. je zájem na řádném výkonu rozhodnutí státních orgánů a předpokládaný následek tak může způsobit každý pachatel, který úmyslně jedná tak, aby zmařil nebo podstatně ztížil výkon rozhodnutí soudu nebo jiného státního orgánu m. j. tím, že odstraní věc, které se takové rozhodnutí týká. Trestněprávní ochrana je tak poskytována řádnému výkonu příslušných rozhodnutí státních orgánů a nelze připustit, aby především samotní účastníci řízení o výkon rozhodnutí, kteří předtím dobrovolně nesplnili svoji povinnost, a řízením o výkon rozhodnutí jsou k splnění této své povinnosti donucováni, sami posuzovali, zda je výkon rozhodnutí v souladu se zákonem a zejména sami rozhodovali, zda určitá movitá věc bude nebo nebude předmětem výkonu rozhodnutí.

Pokud tedy obviněný jednal způsobem uvedeným ve výroku o vině rozsudku soudu I. stupně a po seznámení s tím, že bude na základě soudního rozhodnutí a exekučního příkazu proveden soupis movitých věcí a jejich zajištění, po zapsání vozidla Ford Mondeo do soupisu věcí s tímto ujel a zabránil tak jeho zajištění, naplnil tím namítanou objektivní stránku trestného činu, jímž byl uznán vinným, v jejím znaku jednání. V důsledku tohoto jeho jednání nemohl být předmětný automobil zajištěn v rámci výkonu soudního rozhodnutí a je tak dáno jednání jako složka objektivní stránky

trestného činu. Objektivní stránka ale zahrnuje i následek a příčinný vztah mezi nimi, jako obligatorní znaky objektivní stránky trestného činu. Sice již soud I. stupně v prvním zrušeném rozsudku konstatoval, že obviněný po formální stránce naplnil všechny zákonné znaky trestného činu podle § 171 odst. 2 písm. a) tr. zák., tj. včetně v dovolání namítané objektivní stránky, ale otázkou následku spočívajícího v podstatném ztížení výkonu rozhodnutí se nijak nezabýval.

Nejvyšší soud uznal důvodnost námitek obviněného, že svým jednáním nenaplnil znak trestného činu podle § 171 odst. 2 písm. a) tr. zák. spočívající v podstatném ztížení výkonu rozhodnutí. Obviněný tuto námitku opírá o skutečnost, že i když s vozidlem odjel, tak podstatným způsobem neztížil exekuci, protože asi po měsíci exekutor vozidlo stejně zajistil a poté je vrátil leasingové společnosti jako vlastníku. Z hlediska důsledků (výše zmíněného následku jako součástí objektivní stránky trestného činu) pro provedení exekuce, že tak nastala stejná situace, která by nastala, i kdyby s vozidlem neodjel.

Znak skutkové podstaty § 171 odst. 2 písm. a) tr. zák., spočívající v podstatném ztížení výkonu rozhodnutí odstraněním věci je obecně dán tehdy, když v důsledku odstranění dané věci lze rozhodnutí vykonat za podstatně ztížených podmínek, tj. za vynaložení výrazněji většího úsilí a případně i později, než by tomu bylo bez jednání pachatele. Hmotně právní závěr o naplnění tohoto formálního znaku (objektivní stránky) skutkové podstaty tak musí vycházet ze skutkových zjištění ohledně důsledků jednání pachatele pro průběh exekuce. V daném případě ale v tomto směru nebylo dokazování vůbec zaměřeno a pozornost byla věnována pouze samotnému průběhu děje při soupisu věcí na místě. Závěr, zda obviněný svým jednáním podstatně ztížil výkon rozhodnutí a tedy zda naplnil tento formální znak skutkové podstaty, za současného stavu objasněnosti věci učinit nelze. Rozhodnutí soudů v tomto směru také postrádají jakékoliv odůvodnění.

Obviněný v dovolání rovněž uvedl, že se v jeho případě jedná o případ tzv. nezpůsobilého předmětu útoku.

Předmětem útoku může být i věc, která je bezprostředním (přímým) cílem útoku pachatele. Jde o konkrétní věc, na kterou pachatel útočí a tím porušuje nebo ohrožuje zájem chráněný trestním zákonem, předmět ochrany jako objekt daného trestného činu. Nejvyšší soud se ale blíže důvodností této námítky pro její předčasnost nezabýval, protože podmínkou uplatnění úvah o nezpůsobilém předmětu útoku je závěr, že předmět útoku byl skutečně nezpůsobilý. Takovýto záměr ale soudy obou stupňů v této věci nečinily, když dospěly k závěru o naplnění formálních znaků trestného činu podle § 171 odst. 2 písm. a) tr. zák., tj. včetně závěru, že byla odstraněna „věc, které se takové rozhodnutí týká“. Podle závěru soudů se tak jednalo o způsobilý předmět útoku. Jak vyplývá z odůvodnění rozhodnutí soudů obou stupňů, tento jejich závěr ale nevychází z faktu vlastnictví k předmětnému odstraněnému automobilu Ford Mondeo, protože z listinných důkazů provedených soudem I. stupně (zejména z kupní a leasingové smlouvy), již tento učinil zjištění, že vlastníkem automobilu byla G. M. A. Soudy obou stupňů tak závěr, že tento automobil byl věcí „které se takové rozhodnutí týká“, učinily na základě výpovědí vykonavatele exekutora, že i kdyby na místě ověřili, že vozidlo je majetkem leasingové společnosti, nic by to neznamenalo, protože v rámci dražby se může prodat i leasingové právo (str. 3 rozsudku soudu I. stupně a str. 4 usnesení odvolacího soudu). Zjištění vlastnictví věci nebylo proto pro rozhodnutí soudů podstatné. Soudy tak učinily zásadní hmotně právní závěr ve věci na základě pouhého tvrzení vykonavatele exekutora, které převzaly, aniž samy správnost tohoto tvrzení prověřily jak z hlediska skutkového tak zejména hmotně právního.

V dané věci tak nebylo předně zjištěno výslechem exekutora nebo jeho pracovníků, jaký vliv na průběh exekuce mělo jednání obviněného, zda byl k dispozici případně i jiný majetek povinného postačující k uspokojení vymáhané pohledávky s příslušenstvím, takže předmětný automobil nebyl nebo byl podstatný, jaké úkony navíc bylo v důsledku jednání obviněného nutno v rámci exekuce

provést apod. Pouze na základě takovýchto zjištění lze spolehlivě učinit závěr, že obviněný podstatně ztížil výkon rozhodnutí soudu, jak to vyžaduje ustanovení § 171 odst. 2 tr. zák.

Jako zásadní je pak nutno vyřešit otázku vykonavatelem tvrzeného prodeje leasingového práva a s tím související otázku, zda předmětný automobil byl věcí, jíž se „takové rozhodnutí týká“ ve smyslu § 171 odst. 2 tr. zák., když podle tvrzení obviněného byl po dodatečném zajištění automobil bez dalšího vydán leasingové společnosti. Jestliže by se zjistilo, že vykonavatelem tvrzený prodej leasingového práva nepřichází v úvahu, takže v konečném důsledku automobil nebyl takovouto věcí, které se týkal výkon rozhodnutí a existovala by tak překážka pro provedení exekuce ve vztahu k tomuto automobilu, nelze dospět k závěru o naplnění znaku „podstatně ztíží výkon rozhodnutí“ ve smyslu § 171 odst. 2 tr. zák. Pouhá skutečnost, že obviněný v danou chvíli zkomplikoval činnost vykonavatelů při soupisu movitých věcí, za této situace totiž ještě neznamená, že by tím podstatně ztížil výkon rozhodnutí jako celku. Navíc není ani zřejmé, jak exekuce skončila, zda uspokojením nároku či zastavením výkonu podle § 268 občanského soudního řádu, a případně z jakého důvodu.

Na základě uvedených důvodů rozhodl Nejvyšší soud tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto usnesení.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vyhoštění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [„Tvrzení proti tvrzení“ \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochranné opatření](#)